

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

Всеукраїнська науково-практична конференція молодих вчених

**«ГЛОКАЛІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОГО
РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ»**

м. Одеса, 20 жовтня 2022 року

ОДЕСА – ОНЕУ – 2022

Г 54 Глокалізаційні аспекти інноваційного розвитку економіки: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (Одеса, 20 жовтня 2022 р.) [Електронний ресурс]. – Одеса: ОНЕУ, 2022. – 163 с.

Наукові праці, що представлені в цьому збірнику, присвячені теоретичним, організаційним та правовим проблемам інноваційного розвитку економіки України та світу. Конференція проводиться Радою молодих вчених Одеського національного економічного університету. Видання розраховане на дослідників, викладачів і студентів економічних спеціальностей, практикуючих економістів, юристів, аналітиків, працівників органів державного управління.

Тези доповідей подано в авторській редакції. Усю відповідальність за достовірність і коректність змісту несуть автори. Редакційна колегія може не поділяти повністю або частково думки авторів.

Організаційний комітет:

Голова: Ковальов Анатолій Іванович, доктор екон. наук, професор, ректор ОНЕУ

Заступники голови: Літвінов Олександр Сергійович, доктор екон. наук, доцент, проректор з наукової роботи ОНЕУ; Сментина Наталія Валентинівна, доктор екон. наук, професор кафедри економіки, проректор з науково-педагогічної роботи ОНЕУ

Секретар оргкомітету: Кулікова Єлизавета Олександрівна, викладач кафедри фінансового менеджменту та фондового ринку ОНЕУ, голова Ради молодих вчених ОНЕУ

Члени оргкомітету:

Андрейченко А. В. – доктор екон. наук, професор, зав. кафедри економіки, права та управління бізнесом ОНЕУ

Борисьяк О.В. – канд. економ. наук, докторант кафедри маркетингу, ЗУНУ

Вершиніна Д. М. – канд. екон. наук, голова Ради молодих вчених Харківського національного університету міського господарства ім. О.М. Бекетова

Слатвінська М. О. – доктор екон. наук, професор, зав. кафедри фінансів ОНЕУ

Гавриюгіна А.А. – зав. відділу аспірантури та докторантури ОНЕУ

Грінченко Р. В. – доктор екон. наук, доцент, в.о. зав. кафедри економіки підприємства та організації підприємницької діяльності ОНЕУ

Давиденко І. В. – канд. екон. наук, доцент, зав. кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу ОНЕУ

Домбровська С. О. – канд. екон. наук, ст. викладач кафедри фінансового менеджменту та фондового ринку ОНЕУ

Єрмакова О. О. - доктор екон. наук, професор кафедри міжнародних економічних відносин ОНЕУ

Жданова Л.Л. – доктор екон. наук, доцент, професор кафедри загальної економічної теорії та економічної політики ОНЕУ

Зеркаль А. В. – доктор екон. наук, професор кафедри Маркетингу та логістики, директор Навчального центру «Освіта для бізнесу та кар'єри» НУ «Запорізька політехніка»

Карпов В.А. – канд. екон. наук, доцент, начальник НДЧ ОНЕУ

Коваленко В.В. – доктор екон. наук, професор, професор кафедри банківської справи, головний редактор збірника «Науковий вісник ОНЕУ»

Кузнецова І. О. – доктор екон. наук, професор, зав. кафедри менеджменту організацій ОНЕУ

Кулікова Є. О. – викладач кафедри фінансового менеджменту та фондового ринку, Голова Ради молодих вчених ОНЕУ

Литовченко Л.Л. – доктор екон. наук, професор, зав. кафедри маркетингу ОНЕУ

Лоханова Н.О. – доктор екон. наук, професор, зав. кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту ОНЕУ

Маслій Н. Д. – доктор економ. наук, доцент, професор кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин, Голова ради молодих вчених ОНУ ім. І. І. Мечникова, Голова РМВ при ООДА

Нагара М. Б. – канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри міжнародного туризму і готельного бізнесу, ЗУНУ

Поперечна Г. М. - д.філ. (право), доцент кафедри міжнародного права та міграційної політики, Голова Ради Молодих Вчених ЗУНУ.

Фіалковська А. А. – канд. екон. наук, доцент кафедри економіки, права та управління бізнесом ОНЕУ

ЗМІСТ

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ТА ВІДТВОРЕННЯ СУСПІЛЬНОГО КАПІТАЛУ

Baliura D., Roienko L. V. INNOVATIVE PROJECT MANAGEMENT AS A COMPLEX ORGANISATIONAL ACTIVITY.....	8
Borodai A., Skorobogatova N. AUTOMATIC CONTROL SYSTEMS AS A MECHANISM FOR INCREASING THE ECONOMIC EFFICIENCY OF AN ENTERPRISE.....	10
Березорудський А. М. ДЕМОГРАФІЧНИЙ ВИМІР СУБУРБАНІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ У СВІТЛІ ТЕОРІЙ МІСЬКОГО РОЗВИТКУ.....	12
Бесараб А.О. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ.....	14
Борисяк О. В. КРИТИЧНІ КЛІМАТИЧНО-НЕЙТРАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ СПОСІБ ЦИРКУЛЯРНОГО ВИКОРИСТАННЯ ВІДНОВЛЮВАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ.....	16
Гончарук Н.В. ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ І КОНКУРЕНТОЗДАТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА.....	18
Гуменюк І. О. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ ЯК БАЗИС ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	20
Дружкова І.С. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ NFT-МУЗЕЮ.....	22
Єрмакова О.А. ПРОГРАМНІ ЗАХОДИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА НА ЗАСАДАХ ГЛОКАЛІЗАЦІЇ.....	24
Зюзіна Д.В. ЕФЕКТИВНІСТЬ ПЕРЕХОДУ ДО ЗАСАД ЗАМКНЕНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	26
Лебеденко А.Ю. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УКРАЇНІ.....	27
Нагара М. Б. ФЕНОМЕН ЕКОДИЗАЙНУ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	30
Паглатой О.С. ІНТЕГРАЦІЯ ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ ДО ГЛОБАЛЬНИХ ЛАНЦЮГІВ ДОДАНОЇ ВАРТОСТІ В НОВИХ ІСТОРИЧНИХ РЕАЛІЯХ.....	32
Поліщук В.О. ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ.....	34
Пронь Л.М. ІНСТРУМЕНТИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....	36
Самодай В. П., Пузирьова Н. О. ІННОВАТИКА В ПОТЕНЦІАЛІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇЇ ОСОБЛИВОСТІ.....	38
Самодай В. П., Зеленська А. Б. КЕЙТЕРИНГ ЯК ПРОЯВ ІННОВАЦІЙ В СФЕРІ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ.....	39
Самодай В. П., Левковська Ж. В. АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЛІ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ В ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ.....	41
Самодай В. П., Нечвоглод І. В. ІННОВАЦІЇ У СФЕРІ ПОДОРОЖЕЙ ТА ТУРИЗМУ.....	43
Самодай В. П., Пузирьова Н. О. СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ НАПРЯМКІВ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ.....	45
Носков О.В. АКТУАЛЬНІСТЬ ІННОВАЦІЙ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ.....	47

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО ТА ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ

Astakhov N. A., Roienko L. V. IMPROVEMENT OF ENTERPRISES' INSTRUMENTAL ECONOMIC FUNCTIONING.....	49
Бабій О. М., Тимченко К. С. ФОРМИ І МОДЕЛІ РОЗВИТКУ ВИНОРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ СВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ.....	51
Гажа О. О. ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА У СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ.....	53
Гуменюк В. А., Куклінова С. І. КОНКУРЕНТНА ПЕРЕВАГА – ЗАПОРУКА УСПІШНОГО БІЗНЕСУ.....	55
Дорошук Р.І. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕТОДИЧНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ КРИЗОВИХ ЯВИЩ.....	56
Колібабчук О.Б. ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ АНАЛІЗУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	58
Мостова К. А. ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ НА ПІДПРИЄМСТВАХ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	60
Осадчий М.Л. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ПОСЛУГ.....	62
Разінкін Н.С. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ПОБУДОВИ ІНФРАСТРУКТУРИ ДЛЯ ЕЛЕКТРИЧНОГО ТРАНСПОРТУ.....	64
Трикуліч П.П. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ І ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ.....	66
Царьов О.С. ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ І ЛІКВІДНІСТЬ – КЛЮЧОВІ ІНДИКАТОРИ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА.....	68
Харламова В.В. ПРОБЛЕМА ПРОДОВОЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	70
Юсюк І.В. ІНСТРУМЕНТ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА BUSINESS MODEL CANVAS.....	73

СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МАРКЕТИНГУ В УКРАЇНІ

Kachur M. I., Roienko L. V. THE MAIN CHARACTERISTICS OF MODERN MANAGEMENT IN UKRAINE.....	75
Lehkyi A.A., Roienko L. V. STAFF MOTIVATION IN CRISIS CONDITIONS OF THE ENTERPRISE.....	77
Leshchynska L.A., Roienko L. V. EFFECTIVE MOTIVATION AS AN IMPORTANT PART OF ENTERPRISE STAFF MANAGEMENT.....	79
Бойко Н.С. НЕДОЛІКИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТУ.....	81
Зеркаль А.В. УДОСКОНАЛЕННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВ НА ОСНОВІ ЦИФРОВОГО МАРКЕТИНГУ.....	83

Мартинов Д. О.							
СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ПОСЛУГ НА ЗАСАДАХ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....							85
Моїсєєв В.В.							
УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЇХ ДІЯЛЬНОСТІ.....							87
Мостова А.Д.							
РОЛЬ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ.....							89
Новак Г.В.							
PR ЯК ІНСТРУМЕНТ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....							91
Сисоєнко І. А., Глушакова Є. П.							
АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВОЇ СТАТЕГІІ.....							93
Тарасова К.І.							
МАРКЕТИНГОВІ ТЕРИТОРІАЛЬНІ СТРАТЕГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ МІСТА.....							95

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

Бишора Ю.В.							
ЗРУШЕННЯ У СЕКТОРНІЙ СТРУКТУРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....							97
Кузнецова Н.Б.							
КРЕАТИВІЗАЦІЯ ЯК СУЧАСНИЙ ГЛОБАЛЬНИЙ ТРЕНД РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....							99

НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, КОНТРОЛЮ, АУДИТУ, ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

Андрущенко А. М.							
ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛІНГУ СОБІВАРТОСТІ ПОСЛУГ.....							101
Арестов Д. О.							
ВИКОРИСТАННЯ ТЕОРІЇ ОБМЕЖЕНЬ Е. ГОЛДРАТА ДЛЯ КОНТРОЛЮ ТОВАРНИХ ЗАПАСІВ.....							103
Гончар М. А.							
ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВ ТРАНСПОРТНО-ЕКСПЕДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....							105
Ігнат'єв О.В.							
ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ КОМПЛЕКСНОЇ СТАВКИ ТРАНСПОРТНО-ЕКСПЕДИТОРСЬКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ.....							106
Ігнатенко А. В.							
НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТОВАРНИХ ЗАПАСІВ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ.....							108
Кравець Д. Д.							
ВИЗНАННЯ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ ЗГІДНО НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ.....							110
Нікітіна О.О.							
ДОХОДИ ТА ВИТРАТИ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ: ОГЛЯД СИСТЕМИ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ.....							112
Нестерович П.Є.							
ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ У СФЕРІ СТИМУЛОВАННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....							114

Топашенко А. А.	
УПРАВЛІННЯ ЗБУТОМ ЧЕРЕЗ CRM-СИСТЕМУ.....	116
Чайковська-Кобалія В.М.	
ПРОБЛЕМИ ІДЕНТИФІКАЦІЇ РИЗИКІВ ПІД ЧАС ПОДАТКОВОГО ПЛАНУВАННЯ В УМОВАХ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ.....	117
Черьомуш Д. С.	
РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ІНСТРУМЕНТ СТІЙКОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА.....	119

ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА ПІДТРИМКИ ІННОВАЦІЙНОГО ВЕКТОРУ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Герчаківський С.Д., Федущак Ю.А.	
ПОДАТКОВІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ БЮДЖЕТІВ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ.....	121
Оніщенко Г.В.	
ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА ТА ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ.....	123
Кужелев М.О.	
ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ ТА ГАРАНТОВАНИМ БОРГОМ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	125
Маринов Д.М.	
ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЮДЖЕТНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	127

ІННОВАЦІЙНІ МОДЕЛІ ТА МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ БАНКІВСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В КОНТЕКСТІ ФІНАНСОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Азаренков С.Г.	
ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА БАНКІВ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА РИЗИКУ.....	129
Гончаренко А.С.	
АНАЛІЗ РИНКУ Р2Р-КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	132
Лисянський С.І.	
ПРИБУТКОВІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ.....	134
Гльчишина К.	
ШЛЯХИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ У ПЕРІОД ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ УКРАЇНИ.....	136
Посмітна М.В.	
МОНЕТАРНА ПОЛІТИКА НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ У ВОЄННИЙ ЧАС.....	137
Лотарьова С.О.	
ЦИФРОВА ВЗАЄМОДІЯ – ОНЛАЙН-БАНКІНГ.....	139
Нечипоренко А. В.	
БАНКІВСЬКИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ.....	141
Чепразова Д. І.	
МОНЕТАРНА ПОЛІТИКА НБУ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ.....	143
Черкасова М.В.	
МАРКЕТИНГОВА СТРАТЕГІЯ БАНКУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.....	145

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Білоус К. І.	
ОПТИМАЛЬНИЙ ВИБІР ЦІННИХ ПАПЕРІВ ДЛЯ ПЕРЕДАЧІ У ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	147
Боровська О.В.	
АСПЕКТИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ СТРАХОВИМИ КОМПАНІЯМИ.....	149

Гребенюк Т.О.	
УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ.....	151
Іванов І. О.	
ЕФЕКТИВНІСТЬ ОПТИМІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОРТФЕЛЮ ЗА КОЕФІЦІЄНТОМ ШАРПА НА ІСТОРИЧНИХ ДАНИХ.....	153
Кіров Б.С.	
БОРГОВА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ: ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА ЗАГРОЗИ.....	155
Ротар К. С., Домбровська С.О.	
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ.....	157
Сахарова І.Ю.	
КАПІТАЛІЗАЦІЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ ТА ЇЇ ОСОБЛИВОСТІ.....	159
Фомін Д. А., Куклінова С.І.	
РИНОК КРИПТОВАЛЮТ У РАМКАХ ФІНАНСОВОГО РИНКУ.....	161

Лебеденко А.Ю.
аспірант кафедри фінансів
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, Україна
Науковий керівник: д.е.н., професор Волохова І.С.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УКРАЇНІ

Сучасна ринкова економіка України функціонує в умовах загострення конкурентної боротьби між підприємствами, яка з кожним роком набуває більш глобальних масштабів як на зовнішньому, так і на внутрішньому ринку. За таких умов актуалізується питання щодо підвищення рівня конкурентоспроможності кожного із суб'єктів господарювання.

Одним із напрямків підвищення рівня конкурентоспроможності вітчизняних суб'єктів господарювання є розвиток інноваційної діяльності, який вимагає значного фінансового забезпечення. Вчені та фахівці з усього світу сходяться на думці, що сьогодні саме інновації становлять основну рушійну силу соціально-економічного розвитку.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про інноваційну діяльність», інноваційна діяльність визначається як діяльність, яка спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг [1].

Ключову роль при здійсненні діяльності суб'єктів господарювання, у тому числі і інноваційної, відіграє фінансове забезпечення, оскільки саме фінансові ресурси є економічною базою їх розвитку.

У широкому розумінні термін «фінансове забезпечення» розглядається як система фінансових відносин, які включають форми, методи, інструменти їх реалізації та виникають із приводу пошуку, залучення й розподілу фінансових ресурсів для створення належних умов для ефективного функціонування та соціально-економічного розвитку суб'єктів господарювання, території, держави та суспільства у цілому [2].

Вважаємо, що фінансове забезпечення інноваційної діяльності суб'єктів господарювання слід розглядати як певну систему фінансових відносин, які виникають із приводу пошуку, залучення й розподілу фінансових ресурсів для розробки та впровадження об'єктів інноваційної діяльності у поточну господарську діяльність підприємства з метою підвищення ефективності та результативності діяльності від реалізації інновацій.

Згідно з даними Державної служби статистики [3] найбільш інноваційно активними суб'єктами господарювання в Україні протягом 2016-2020 рр. є промислові підприємства, кількість яких протягом 2016-2018 рр. складає 4060 од. (або 29,5% у загальній кількості промислових підприємств), а протягом 2018-2020 рр. складає 1550 од. (або 12,9% у загальній кількості промислових підприємств). Варто зазначити, що найбільшу питому вагу серед промислових підприємств, які протягом 2016-2020 рр. впроваджували інновації займають підприємства переробної галузі.

Фінансове забезпечення інноваційної діяльності суб'єктів господарювання може здійснюватися за рахунок власних, залучених та позикових фінансових ресурсів.

Дані Державної служби статистики щодо джерел фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств наведено у таблиці 1.

Таблиця 1.

Джерела фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств за період 2015-2020 рр.

Рік	Витрати на інновації, млн.грн	У тому числі за рахунок							
		власних коштів підприємств		коштів державного бюджету		коштів інвесторів-нерезидентів		коштів інших джерел	
		млн.грн	у % до загального обсягу витрат на інновації	млн. грн	у % до загального обсягу витрат на інновації	млн. грн	у % до загального обсягу витрат на інновації	млн. грн	у % до загального обсягу витрат на інновації
2015	13813,7	13427,0	97,2	55,1	0,4	58,6	0,4	273,0	2,0
2016	23229,5	22036,0	94,9	179,0	0,8	23,4	0,1	991,1	4,3
2017	9117,5	7704,1	84,5	227,3	2,5	107,8	1,2	1078,3	11,8
2018	12180,1	10742,0	88,2	639,1	5,2	107,0	0,9	692,0	5,7
2019	14220,9	12474,9	87,7	556,5	3,9	42,5	0,3	1147,0	8,1
2020	14406,7	12297,7	85,4	279,5	1,9	125,3	0,9	1704,2	11,8

Примітка: дані за 2015-2020 роки наведені по юридичних особах, які здійснювали промислову діяльність, із середньою кількістю працівників 50 осіб і більше.

Джерело: побудовано автором на основі [3]

За даними Державної служби статистики, наведених у таблиці 1, за висвітлений період 2015—2020 рр. найвагомішу роль у фінансуванні інновацій відіграють власні кошти підприємств, які в середньому у питомій вазі джерел фінансування склали майже 90% від загального обсягу витрат на інновації. Фінансування з державного бюджету є мінімальне та за весь досліджуваний період та характеризується не великим обсягом коштів, хоча має тенденцію до зростання за період 2015—2020 рр. майже у 5 разів.

Фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств за рахунок коштів інвесторів-нерезидентів займає найменшу питому вагу серед представлених джерел фінансування та в середньому складає 0,63% від загального обсягу витрат на інновації. Вважаємо, що головною причиною низького рівня залучення коштів від інвесторів-нерезидентів на фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств є нестабільна політична та економічна ситуація в Україні.

Погіршення економічної ситуації в Україні протягом останнього року, що пов'язано головним чином зі збройною агресією російської федерації, спричиняє нестачу фінансових ресурсів, які б могли бути спрямовані на розробку та впровадження інновацій. Свідченням цього є оприлюднені результати одного з найбільш авторитетних рейтингів інноваційної діяльності — Глобального інноваційного індексу [4]. Так, по запровадженню інновацій в 2022 р. Україна займає 57 місце в світі, в той час як у 2021 р. Україна була на 49 позиції.

Розглядаючи фінансове забезпечення інноваційної діяльності суб'єктів господарювання, варто звернути увагу на підвищення необхідності впровадження об'єктів інноваційної діяльності у роботу судово-експертних установ України. Наразі, воєнні реалії кидають виклики і судовим експертам, постійно розширюючи коло розв'язуваних задач, у зв'язку з чим перед експертами систематично постають нові питання, практики вирішення яких немає, а їх розв'язання потребує високого інтелектуального потенціалу.

Актуальною на сьогодні є розробка нових високотехнологічних методик експертних досліджень у зв'язку з появою нових об'єктів та інтенсивним розвитком вже існуючих, що потребує проведення ґрунтовних наукових досліджень. Достатність фінансового забезпечення наукових досліджень судово-експертних установ сприятиме підвищенню результативності роботи, надасть можливість охопити більше коло досліджуваних питань та сприятиме виробленню єдиного підходу до методики проведення експертних досліджень, якісно новому рівню сертифікації, апробації та послідуочної реалізації методичного забезпечення.

Враховуючи вищезазначене, вважаємо, що фінансове забезпечення інноваційної діяльності суб'єктів господарювання в Україні тісно пов'язано із загальною політичною і економічною ситуацією в країні. В умовах фінансової кризи та воєнного стану ускладняється питання додаткового залучення підприємствами коштів для здійснення інноваційної діяльності. А отже, власні кошти є практично єдиним джерелом фінансування інноваційного розвитку вітчизняних підприємств.

Підсумовуючи, зазначимо, що сучасні реалії спонукають до пошуку додаткових джерел фінансування інноваційної діяльності суб'єктів господарювання, якими можуть стати: залучення коштів від іноземних інвесторів, банківські кредити по пільговим ставкам для розвитку інноваційної діяльності, кошти міжнародних організацій. Крім того, пріоритетним є розробка та впровадження інструментів державного регулювання та підтримки інноваційної діяльності суб'єктів господарювання, у т.ч. шляхом впровадження податкового стимулювання: податкова знижка (зменшення бази оподаткування на величину інноваційних витрат, що відповідають критеріям, встановленим державою), застосування диференційованих ставок податків або їх зменшення відповідно до обсягів та напрямків інноваційної діяльності підприємств.

Література:

1. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 7 липня 2002 р. № 40-IV [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text> (дата звернення: 18.10.2022).
2. Мунтян В.В. Теоретичні підходи до визначення поняття «фінансове забезпечення» / В. Мунтян // Економіка і суспільство. — 2017. — № 12. — С. 572-576.
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 18.10.2022).
4. Офіційний сайт Global Innovation Index 2021, 2022 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.globalinnovationindex.org/gii-2022-report#> (дата звернення: 18.10.2022).